

μωρό

μωρό, το, ουσ. [ουδ. του επιθ. μωρός], το βρέφος. **1.** μικρή όμορφη κοπέλα, μικρός όμορφος νεαρός: «τον είδα που είχε πάρει από πίσω ένα μωρό και του 'λεγε συνέχεια κομπλιμέντα». (Λαϊκό τραγούδι: *Παναγιά μου ένα μωρό να το χορτάσω δεν μπορώ*). **2.** η ερωμένη, η γκόμενα, ο εραστής, ο ερωμένος, ο γκόμενος: «την είδα αγκαλιά με το μωρό της να κάνει βόλτα στα μαγαζιά». (Λαϊκό τραγούδι: *να χαρώ, να χαρώ, να χαρώ, το μωρό το μωρό το μωρό*). **3.** νεαρό άτομο, που λόγω της ηλικίας του δεν έχει πείρα σε κάποια δουλειά ή τέχνη και που γενικά δεν έχει την ικανότητα να αναλάβει κάποια ευθύνη ή κάποια δραστηριότητα: «δεν αποφασίζω να του αναθέσω κάποια σπουδαία δουλειά, γιατί, βλέπεις, είναι μωρό ακόμη || είσαι μωρό ακόμη για να μου υψώνεις τον τόνο της φωνής σου». (Ακολουθούν 11 φρ.)·

- *αν δε φωνάξει το μωρό, δεν το ταΐζει η μάνα του*, πρέπει να απαιτεί κανείς επίμονα το δίκιο του για να το εξασφαλίσει: «να πας να του πεις ξανά και ξανά να σε πληρώσει για τη δουλειά που του 'κανες, γιατί, αν δε φωνάξει το μωρό, δεν το ταΐζει η μάνα του». Συνών. *αν δεν κλάψει το παιδί, δεν του δίνουνε βυζί / αν δεν κλοτσήσει ο γάιδαρος, δεν τονε ξεφορτώνουν*·

- *αν δεν κλάψει το μωρό, η μάνα του δεν του δίνει να φάει*, βλ. φρ. *αν δε φωνάξει το μωρό, δεν το ταΐζει η μάνα του*·

- *είναι ακόμα μωρό*, **α.** βρίσκεται σε μικρή ηλικία: «είναι ακόμα μωρό για να του αναθέσω κάποια υπεύθυνη θέση». **β.** λέγεται και με ειρωνική ή υποτιμητική διάθεση σε άτομο ανεξαρτήτου ηλικίας, που θεωρούμε κατώτερο μας: «να του πεις πως είναι ακόμα μωρό για να τα βάλει μαζί μου». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το παιδί·

- *έχει μωρό στο βυζί*, βλ. λ. [βυζί](#)·

- *κάνω σαν μωρό*, χαίρομαι πάρα πολύ ή παραπονιέμαι πάρα πολύ, συναισθήματα που τα δείχνω σε μεγάλο βαθμό με τη συμπεριφορά μου: «μόλις του 'δωσα το δώρο του, έκανε σαν μωρό απ' τη χαρά του και δεν ξεκολλούσε από δίπλα μου || μόλις του είπαν πως δε θα τον πάρουν μαζί τους έκανε σαν μωρό απ' τη στενοχώρια του κι άρχισε να μυξοκλαίει». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το παιδί·

- *κλοτσάει το μωρό*, (για έμβρυα εγκύων γυναικών) λέγεται για τα χτυπήματα που νιώθει η έγκυος από τις μετακινήσεις του εμβρύου μέσα στη μήτρα της, που πολλές φορές, φαίνονται και στην εξωτερική επιφάνεια της κοιλιάς της, καθώς της δημιουργεί στιγμιαίες ελαφρές εξογκώσεις: «μόλις έβαλα το χέρι μου πάνω στην κοιλιά της, ένιωσα κι εγώ που κλοτσούσε το μωρό»·

- *μη γίνεσαι μωρό!* βλ. φρ. *μην κάνεις σαν μωρό παιδί(!)*·

- *μην κάνεις σαν μωρό!* μη φέρεσαι με αφέλεια ή ανόητα: «μην κάνεις σαν μωρό και συγκεντρώσου!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το παιδί·

- *μωρό μου!* **α.** χαϊδευτική προσφώνηση σε μικρή όμορφη κοπέλα, σε μικρό όμορφο νεαρό και γενικά σε αγαπημένο μας πρόσωπο: «γιατί άργησες μωρό μου και ανησύχησα!». (Τραγούδι: **μωρό μου, μωρό μου εσύ, τι κάνεις στη ζωή μου εσύ**). **β.** ειρωνική προσφώνηση σε άτομο, όταν αμφισβητούμε τα λεγόμενα του: «τι λες, μωρό μου, που έγιναν τα πράγματα έτσι όπως τα λες!». (Λαϊκό τραγούδι: **μωρό μου σόρι μα έχω βρει καλύτερο αγόρι**)·

- *ξεκόβω το μωρό*, (για λεχώνα) σταματώ να το θηλάζω, σταματώ το θηλασμό: «ξεκόβω σιγά σιγά το μωρό και το συνηθίζω σ' άλλες βρεφικές τροφές»·

- *όλα τα μωρά στην πίστα!* επιφωνηματική έκφραση ενθουσιασμού, όταν στην πίστα κέντρου διασκεδάσεως, ιδίως μπουζουκτοϊδικο, χορεύουν τσιφτετέλι πολλά νεαρά κορίτσια μαζί.